Stanisław Koziej

SCENARIUSZE ZAGROŻEŃ I POZIOMY ODPORNOŚCI STRATEGICZNEJ W WARUNKACH II ZIMNEJ WOJNY MIĘDZY ROSJĄ A ZACHODEM

1. Odporność przed czym? Czyli: zagrożenia

Konfrontacja Rosji z Zachodem głównym źródłem zagrożeń bezpieczeństwa Polski

- **Polityczno-strategiczna konfrontacja Rosji z Zachodem jako II zimna wojna:**
  - **zapowiadana – od 2007 roku (wystąpienie Putina konferencji w Monachium)**
  - **rozpoczęta praktycznie w 2014 roku (pierwsza agresja na Ukrainę i aneksja Krymu)**
  - **eskalowana od 2022 r. (druga agresja na Ukrainę)**
- **Polska jako państwo frontowe, w tym jako:**
  - **sąsiad „wojny gorącej” mierzący się z jej skutkami,**
  - **uczestnik defensywnej proxy war,**
  - **przedmiot presji i agresji hybrydowej,**
  - **potencjalna strefa pierwszych operacji wojennych w razie agresji zbrojnej.**

Istota zimnej wojny

Zimna wojna jako praktyczne zjawisko w stosunkach międzynarodowych, w tym stosunkach bezpieczeństwa i jednocześnie jako kategoria teorii tychże stosunków, pojawiła się w erze nuklearnej, a jej istotą jest konfrontacja polityczna między dwoma stronami, które w razie bezpośredniej wojny „gorącej” mogłyby z gwarantowaną pewnością wzajemnie się zniszczyć i dlatego w tej konfrontacji nie przekraczają jej progu.

Hybrydowość jako cecha II zimnej wojny

Działania (operacje) hybrydowe to skryte, zakamuflowane użycie wszelkich, różnorodnych środków przemocy (militarnych i niemilitarnych, tradycyjnych i niekonwencjonalnych) przeciwko drugiej stronie w taki sposób, aby nie przekroczyć progu otwartej, jawnej agresji zbrojnej. Dlatego często też nazywane są działaniami podprogowymi lub działaniami w szarej strefie (między pokojem a wojną). Przykładem najnowszym były tzw. „zielone ludziki" wykorzystywane przez Rosję w opanowaniu Krymu lub są teraz u nas, w Polsce, „szare ludziki", czyli miejscowi kryminaliści wynajmowani do przeprowadzania aktów szpiegostwa, sabotażu i dywersji.

Porównanie I i II zimnej wojny

Scenariusze rosyjskich zagrożeń

- **Przyszłe zagrożenia Europy zależą głównie od wyników wojny Ukrainie. Scenariusze:**
  - **Zwycięstwo Rosji i gwałtowne narastanie zagrożeń militarnych (czarny scenariusz):**
    - **Rosja od Bałtyku do Karpat, plus część potencjału Ukrainy, Przesmyk Suwalski, doktryna deeskalacji nuklearnej TBJ**
  - **Powstrzymanie Rosji i względne zwycięstwo Ukrainy – mniejsze prawdopodobieństwo i oddalenie się w czasie rosyjskich zagrożeń dla państw NATO (różowy scenariusz)**
  - **Permanentna wojna z falującymi nasileniami i ciągła presja hybrydowa oraz ryzyko eskalacji (szary scenariusz)**

Poziomy zagrożeń bezpieczeństwa Polski

- **I poziom: bieżąca presja polityczno-strategiczna (wojna polityczna w ramach II zimnej wojny Zachodu z Rosją) – trwa co najmniej od 2014 roku**
- **II poziom: agresja hybrydowa (podprogowa, w szarej strefie, skryta, zakamuflowana interwencja zbrojna i niezbrojna) – trwa od 2022 roku i nasila się**
- **III poziom: ograniczona agresja zbrojna (pod parasolem szantażu taktyczną bronią atomową, najbardziej zagrożony region: pomost Białoruś – Królewiec, obszar Przesmyku Suwalskiego) – prawdopodobna w razie zwycięstwa Rosji w Ukrainie**
- **IV poziom: wojna na pełną skalę (totalna) między Rosją a NATO – mało prawdopodobna**

2. Poziomy odporności strategicznej – jak poziomy zagrożeń

Odporność na presję polityczno-strategiczną

- **Kultura strategiczna (wiedza, doktryna, umiejętności…) instytucji państwa**
- **Świadomość strategiczna obywateli, odporność kognitywna – rola edukacji narodowej oraz powszechnych szkoleń, treningów, ćwiczeń…**
- **Sprawność reagowania państwa na różne formy presji, zwłaszcza na presję informacyjną/dezinformacyjną**

Odporność na agresję hybrydową

- **Doktryna obrony p/hybrydowej: cele, ocena rodzajów i charakteru zagrożeń, zasady i sposoby operacyjne użycia sił bezpieczeństwa (SZ+ służby mundurowe), priorytety preparacyjne (integracja kierowania, jakość służb).**
- **Praktyczne operacje p/hybrydowe (np. kontrwywiad, operacje p/dywersdyjne, wysunięta strefa OP wzdłuż granicy z Ukrainą…)**
- **Przygotowanie systemu obrony p/hybrydowej.**
  - **Adekwatne struktury, np. KOiOP, system obrony p/dronowej… i wyposażenie techniczne**
  - **Szkolenie, treningi**
  - **…**

Odporność na ograniczoną agresję zbrojną

- **Odporność w strefie frontowej**
  - **Przeciwzaskoczenie, odporna obrona militarna (Tarcza Wschód), obrona powietrzna, cyberobrona….**
  - **Odporność cywilna: schrony, zabezpieczenie bytu, pomocy medycznej, odporność na panikę, sprawna ewakuacja…**
  - **Współdziałanie wojsko-cywile: CIMIC frontowy**
- **Odporność na zapleczu**
  - **Informacja, walka z dezinformacją, alarmowanie, schrony…**
  - **Zapewnienie porządku publicznego, świadczenia na rzecz obrony…**
  - **Wydajna praca przemysłu obronnego**

Odporność na wojnę totalną

- **Determinacja obronna społeczeństwa, wola przetrwania, solidarność społeczna…**
- **Ciągłość i sprawność władzy państwowej**
- **Odporność państwa, różnych jego struktur, społeczeństwa i obywateli na zmasowane uderzenia konwencjonalne na całym terytorium**
- **Odporność na użycie BMR, w tym broni jądrowej**
- **…**

ZAMIAST ZAKOŃCZENIA:

a ponadto sądzę, że czas na... SZTUKĘ BEZPIECZEŃSTWA

„...jak Katon Starszy kończący wszystkie swoje wystąpienia w Senacie rzymskim: „A ponadto uważam, że Kartagina musi być zburzona!”

BEZPIECZEŃSTWO

międzynarodowe i narodowe (w tym obronność)

Sztuka bezpieczeństwa:

polityka i strategia bezpieczeństwa (w tym obronności),
zintegrowane (wielodomenowe, transsektorowe, ponadresortowe) **operacje** bezpieczeństwa,
taktyka służb bezpieczeństwa

WOJSKOWOŚĆ

Sztuka wojenna:

strategia wojskowa,
sztuka operacyjna,
taktyka

